

WEBINARIUM AKADEMII ODPORNOŚCI

Blackout i klęski żywiołowe

PROWADZĄCY Powiedz, że to pierwszy z pięciu webinarów o obszarach odporności i że każdy kończy się tym samym pytaniem: co z tego da się wpisać do wniosku. Karta pracy do webinarium jest na mms.klaster.org.pl/materialy. Wklej ten adres na czat, zanim zaczniesz.

DO ODCZYTANIA NA POCZĄTKU

Zadanie publiczne Wielka Moc Małych Społeczności, Odporne Śląskie 2026 sfinansowane jest ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu wsparcia organizacji pozarządowych Moc Małych Społeczności.

Wniosek nr 97594, Priorytet 2. Zadanie finansowane ze środków budżetu państwa. Wydarzenia są apartyjne. Nie promujemy partii politycznych ani ich programów, nie prowadzimy agitacji wyborczej.

PROWADZĄCY Przeczytaj na głos, zanim puścisz pierwszy merytoryczny slajd. Obowiązek z § 20 ust. 5 regulaminu. Nagranie zostaje na stronie, więc ten slajd musi być w nagraniu.

Pierwsza doba należy do sąsiadów.

Służby jadą najpierw tam, gdzie zagrożone jest życie.

PROWADZĄCY To nie jest zarzut wobec służb, tylko arytmetyka. Przy zdarzeniu, które obejmuje całą gminę, karetek i wozów nie przybywa.

16 godzin

prawie tyle trwało przywracanie sieci w Hiszpanii

Blackout 28 kwietnia 2025 w Hiszpanii i Portugalii.

PROWADZĄCY Według ENTSO-E o 12:33 zgasyły całe systemy Hiszpanii i Portugalii na kontynencie. Sieć przesyłową przywrócono w Portugalii o 0:22, a w Hiszpanii o 4:00 następnego dnia. To najpoważniejsza awaria europejskiego systemu od ponad 20 lat.

231

gmin w stanie klęski żywiołowej

Wrzesień 2024, powódź w południowo-zachodniej Polsce.
Pierwszy taki stan od uchwalenia Konstytucji w 1997 roku.

PROWADZĄCY Źródło: GUS, opracowanie o działaniach samorządów po powodzi z września 2024. Na usuwanie skutków Parlament Europejski przyznał Polsce 76 milionów euro z Funduszu Solidarności Unii Europejskiej.

Brak prądu, spowodowany katastrofą naturalną lub celowym działaniem, może potrwać nawet kilka dni.

PROWADZĄCY To zdanie rządowego poradnika, nie nasze. Warto je przeczytać na głos, bo dla części słuchaczy blackout to nadal temat z filmu.

Co przestaje działać, gdy nie ma prądu

Woda

Woda z wodociągu i hydroforu.

Ogrzewanie

Także piece ze sterownikiem na prąd.

Łączność

Telefon i internet, gdy stacje tracą zasilanie.

Płatności

Płatność kartą, bankomat, kasa w sklepie.

Paliwo

Dystrybutor na stacji paliw.

PROWADZĄCY

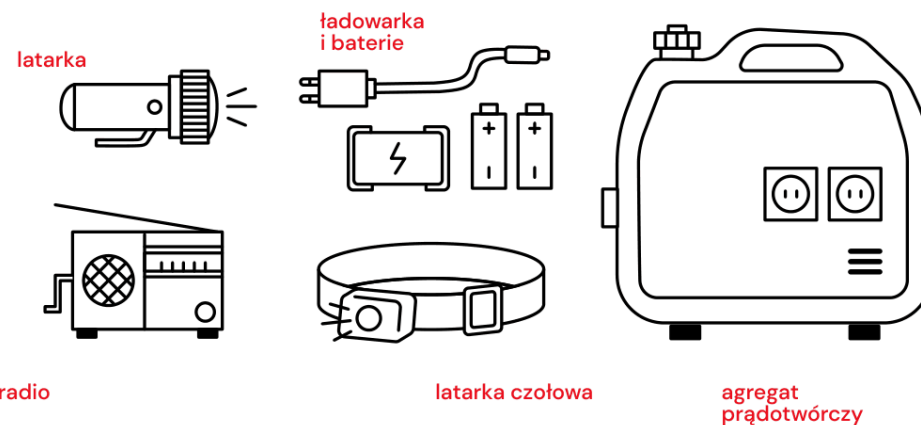
Poradnik na stronie 33 wymienia wodę, ogrzewanie, internet, telefon i płatność kartą. Zapytaj na czacie, co ludzie przewidzieli. O tym, że piec gazowy też potrzebuje prądu, łatwo zapomnieć.

W czasie przerwy w dostawie prądu

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 33

W czasie przerwy w dostawie prądu

- Oszczędzaj ciepło, zbierz domowników w jednym pokoju.
- Ogranicz otwieranie lodówki i zamrażarki – dłużej utrzymają niską temperaturę.
- Odłącz wszystkie urządzenia elektryczne od zasilania.

PROWADZĄCY Trzy rady z poradnika: domownicy w jednym pokoju, lodówka otwierana jak najrzadziej, urządzenia odłączone od prądu. Pod spodem sprzęt: latarka, radio, ładowarka i baterie, agregat.

Przygotuj zawczasu

PORADNIK MSWIA, STRONA 33

- Światło: latarki z zapasem baterii
- Ciepło: piecyk gazowy lub olejowy, kominek
- Łączność: radio na baterie, krótkofalówki, CB radio
- Naładowane powerbanki i telefon w trybie oszczędzania
- Gotówka w różnych nominałach

PROWADZĄCY Poradnik radzi też rozważyć agregat prądotwórczy. Przy mikroprojekcie pamiętaj, że grupa nieformalna nie kupuje środków trwałych, § 11 ust. 2.

3

litry wody na osobę na dobę

Minimalny zapas z Poradnika MSWiA to trzy doby.

PROWADZĄCY Dla czteroosobowej rodziny na trzy doby to 36 litrów, czyli cztery zgrzewki butelek półtoralitrowych. Zapytaj na czacie, ile kto ma w domu teraz.

Ile wody potrzebuje czteroosobowa rodzina na trzy doby?

A 12 litrów

B 36 litrów

C 60 litrów

B. Trzy litry na osobę na dobę, czyli 4 razy 3 razy 3, to 36 litrów.
Mniej więcej cztery zgrzewki butelek półtoralitrowych.

PROWADZĄCY Policz to z salą na głos, zanim odstonisz rozwiązanie. Ta liczba robi wrażenie, bo zwykle nikt nie ma tyle wody w domu.

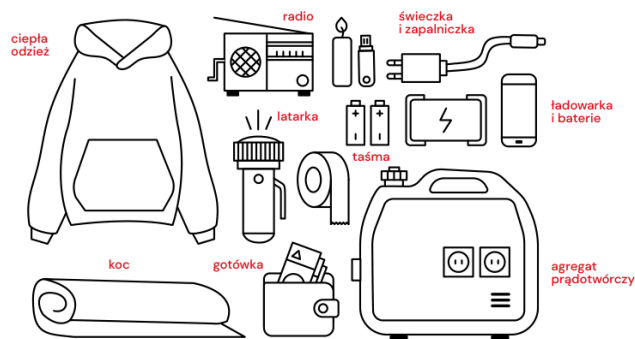
Zapasy domowe na minimum trzy dni

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 21

PROWADZĄCY Wskaż dwie rzeczy z rysunku, o których łatwo zapomnieć: opaskę do tamowania krwotoku i wiadro z pokrywą.

- ☐ Oświetlenie i łączność: latarka i radio na baterie lub na korbkę, naładowany telefon, ładowarka, naładowany powerbank, pasujące kable i baterie, świece do użytku domowego, zapalniczka.
- ☐ Koce, śpiwory i ciepła odzież.
- ☐ Gotówka w różnych nominatach.
- ☐ Narzędzia i sprzęt: taśmy, folie, zestawy do uszczelniania.
- ☐ Alternatywne źródło ogrzewania, które nie działa na prąd.

Łączność, ciepło i gotówka

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 22

PROWADZĄCY

Druga strona listy zapasów: latarka i radio na baterie albo korbkę, powerbank, koce i ciepła odzież, gotówka, taśmy i folie, ogrzewanie, które nie działa na prąd.

Przygotuj podręczny zestaw najbardziej potrzebnych rzeczy.
Skorzystaj z naszej listy i dopasuj ją do swoich potrzeb.
Plecak ewakuacyjny powinien mieć każdy domownik, nawet dzieci.

Plecak ewakuacyjny dla każdego domownika

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 26

Poradnik mówi wprost: plecak ewakuacyjny powinien mieć każdy domownik, nawet dzieci. Warsztat pakowania plecaka to tani i dobrze udokumentowany mikroprojekt.

Alert RCB przychodzi SMS-em.

Na telefony komórkowe
w zagrożonym obszarze, bez zapisów.

PROWADZĄCY Według Rządowego Centrum Bezpieczeństwa nie trzeba się zapisywać, a sieć, w której jest telefon, nie ma znaczenia. Najmniejszy obszar alertu to powiat. Kto nie ma komórki, alertu nie dostanie.

Dwa sygnały syren

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 53

SYGNAŁY ALARMOWE

Ogłoszenie alarmu
ciągły, **modulowany** dźwięk syreny trwający 3 minuty

Odwołanie alarmu
ciągły, **jednostajny** dźwięk syreny trwający 3 minuty

PROWADZĄCY Ogłoszenie alarmu to modulowany dźwięk przez trzy minuty, odwołanie to dźwięk jednostajny przez trzy minuty. Poradnik radzi po sygnale włączyć radio albo telewizor i stosować się do komunikatów.

Przy powodzi flaga zastępuje telefon.

Biała: muszę się ewakuować. Czerwona: pomoc medyczna. Niebieska: żywność i woda.

PROWADZĄCY To z Poradnika, strona 32. Prosty, tani pomysł na działanie w mikroprojekcie: wydrukować, rozdać, przeciwiczyć. Flagę można zrobić z ubrania.

Nie ignoruj alertów pogodowych i wezwań do ewakuacji.

Jeśli zostanie ogłoszona ewakuacja, nie zostawaj na zalanym terenie z powodu dobytku. Teren zabezpieczą służby.

Jeżeli ewakuacja nie jest możliwa, wywieś flagę w widocznym miejscu, aby ratownicy wiedzieli, czego potrzebujesz.

- **Biała flaga** – muszę się ewakuować.
- **Czerwona flaga** – potrzebuję pomocy medycznej.
- **Niebieska flaga** – potrzebuję żywności i wody.

Flaga może być zrobiona np. z ubrań.

PROWADZĄCY Zdanie poradnika do zapamiętania: jeżeli ogłoszono ewakuację, nie zostaje się na zalanym terenie z powodu dobytku, teren zabezpieczą służby.

Gdzie śledzić stan wód

PORADNIK MSWIA, STRONY 25 I 32

- wody.gov.pl
- isok.gov.pl
- hydro.imgw.pl
- Alerty RCB i aplikacja RSO

PROWADZĄCY Poradnik podaje trzy adresy i radzi nie ignorować alertów pogodowych. Dobra praktyka dla organizacji: jedna osoba, która przy ostrzeżeniu sprawdza te strony i przekazuje informację dalej.

Pożar

INSTRUKCJA GASZENIA POŻARÓW PODRĘCZNYM SPRZĘTEM GAŚNICZYM

Co się pali	Jakiej gaśnicy użyć	Czym gasić
materiały stałe np. drewno, papier, węgiel, tkanina, słoma		Przykryj kocem gaśniczym lub polej wodą
cieczce i materiały topiące się np. nafta, benzyna, alkohol, farba, lakier, rozpuszczalnik		NIE stosuj koca ani wody
gazy np. gaz mieszkowy, metan, propan, wodor, acetylen		NIE stosuj koca ani wody Odetnij dopływ gazu, zakręcając zawór
tłuszcze i oleje np. olej na patelni		NIE polewaj wodą! Przykryj szczelnie garnek lub patelnię pokrywką, kocem lub mokrą ściereczką

Czym gasić, czego nie gasić wodą

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 30

PROWADZĄCY Tabela z poradnika. Groźny błąd to woda na płonący olej na patelni.
Pokaż wiersz z tłuszczami: przykryj pokrywką, kocem albo mokrą ściereczką.

Gdy wybuchnie pożar

PORADNIK MSWIA, STRONA 31

- 1 Zadzwoń pod 112
- 2 Gaś tylko wtedy, gdy ogień jest nieduży
- 3 Jeśli to bezpieczne, zakręć gaz i wyłącz prąd
- 4 Nie otwieraj okien ani drzwi
- 5 Osłaniaj usta i nos, najlepiej mokrym materiałem
- 6 Nie używaj windy, korzystaj ze schodów

PROWADZĄCY Poradnik dodaje: poinformuj służby, jeśli ktoś został w budynku, i podaj dokładną lokalizację. Na stronie konkursu strony o pożarze są przy obszarze współpracy ze służbami, więc instruktaż z OSP pasuje też tam.

Higiena w kryzysie

Reagowanie

Utrzymanie higieny jest kluczowe dla zdrowia i zapobiegania epidemiom. Jak o nią dbać, gdy zabraknie bieżącej wody, prądu lub ogrzewania?

Toaleta

W przypadku braku bieżącej wody, możesz stworzyć prowizoryczną toaletę, nakładając na wiadro plastikową torbę. Po użyciu wyrzucić torbę z zawartością do osobnego pojemnika. Nieprzyjemne zapachy zneutralizujesz za pomocą ziemi, trocin i żwirku.

- Służby komunalne poinformują Cię, jak pozbywać się nieczystości.
- W przypadku braku wody nadal możesz oddawać mocz do toalety.

Higiena osobista

Jeśli nie masz dostępu do bieżącej wody, używaj nawilżanych chusteczek i płynów do dezynfekcji.

Higiena, gdy nie ma wody

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 45

PROWADZĄCY

Mało oczywisty temat: poradnik opisuje prowizoryczną toaletę z wiadra z plastikową torbą oraz higienę z chusteczkami nawilżanymi i płynem do dezynfekcji.

Pięć obszarów, lista zamknięta

§ 6 UST. 3 REGULAMINU

Pierwsza pomoc i AED

pierwsza pomoc i obsługa
automatycznego
defibrylatora zewnętrznego

Kłęski i blackout

kłęski żywiołowe oraz długotrwała
przerwa w dostawie prądu

Bezpieczeństwo cyfrowe

bezpieczeństwo cyfrowe,
dezinformacja i oszustwa

Sieci sąsiedzkie

sieci sąsiedzkie i wolontariat spontaniczny

Służby i OSP

współpraca ze służbami
oraz z jednostkami
ochotniczych straży pożarnych

PROWADZĄCY

To drugi obszar z pięciu. Jeżeli mikroprojekt dotyczy blackoutu albo powodzi, komponent jest spełniony. Zostaje jakość, czyli powiązanie z lokalną potrzebą. Instruktaż przeciwpożarowy z OSP pasuje też do obszaru piątego.

**Komponent wskazany
wyłącznie formalnie, bez
powiązania
z zaplanowanymi
działaniami, skutkuje niską
punktacją w kryterium
pierwszym.**

PROWADZĄCY Dopisany na końcu akapit o odporności widać z daleka: nie ma go w budżecie, nie ma go w harmonogramie, nie ma go we wskaźnikach. Kryterium pierwsze ma minimum 6 punktów i poniżej niego wniosek odpada, § 15 ust. 2.

Kryterium 1: o co zapyta ekspert

KARTA OCENY MERYTORYCZNEJ, ZAŁĄCZNIK NR 3

- Czy komponent odporności jest powiązany z opisaną potrzebą, a nie dopisany formalnie?
- Czy wybrany obszar Poradnika bezpieczeństwa MSWiA odpowiada charakterowi działań?
- Czy uczestnicy realnie ćwiczą umiejętność, a nie tylko o niej słuchają?

PROWADZĄCY Trzy pytania z karty oceny, które najmocniej dotyczą tego obszaru. Zwróć uwagę na ostatnie: słuchanie o blackoucie to za mało, uczestnicy mają coś przećwiczyć.

Co z tego robi mikroprojekt za 1 000 do 10 000 zł

- Mapa miejsc, gdzie ludzie naładują telefon i dostaną wodę
- Latarki, radio na korbkę i powerbanki dla świetlicy
- Warsztat pakowania plecaka ewakuacyjnego
- Karty z flagami powodziowymi w zagrożonych sołectwach
- Ćwiczenie z OSP: pierwsza doba bez prądu
- Instruktaż z gaśnicy i czujek dla mieszkańców

PROWADZĄCY Poproś uczestników, żeby wybrali jedno i wpisali na czacie, ile to kosztuje u nich. Taka rozmowa angażuje bardziej niż wykład.

Na co uważać przy zakupach

- Prace budowlane są niekwalifikowalne
- Grupa nieformalna nie kupuje środków trwałych
- Kupionych rzeczy nie sprzedaje się przez 5 lat
- Płatności tylko bezgotówkowo, z rachunku

PROWADZĄCY Podstawy: § 10 ust. 1, § 11 ust. 2, § 19 ust. 9 i § 9 ust. 3 regulaminu. Czy drobny sprzęt jest środkiem trwałym, rozstrzyga rachunkowość, a przy wątpliwościach warto zapytać biuro przed złożeniem wniosku.

Logika, której szuka ekspert

światlica bez zasilania awaryjnego

→ punkt ładowania i ćwiczenie → 40 osób wie, gdzie iść

PROWADZĄCY

Przykład, nie gotowiec. Trzy ogniwa: fakt z diagnozy, działanie i policzalny rezultat. Jeżeli któregoś brakuje, wniosek traci punkty w pierwszym kryterium.

Zadanie na dziś

- 1 Wypisz trzy miejsca, gdzie ludzie przyjdą, gdy zabraknie prądu
- 2 Sprawdź, czy któreś ma zasilanie awaryjne
- 3 Zapytaj w gminie o najbliższe miejsce schronienia
- 4 Zapisz jedno zdanie diagnozy z liczbą

PROWADZĄCY To zadanie wraca na szkoleniu stacjonarnym, więc kto je zrobi, przyjdzie z gotowym początkiem wniosku.

Czas na pytania z czatu.

Piszcie w okienku czatu, odpowiadamy po kolei.

PROWADZĄCY Według programu pytania trwają od 18:00 do 18:45. Przeczytaj pytanie na głos, zanim odpowiesz, bo nagranie nie pokazuje czatu. Pytania o konkretny wniosek odsyłaj na mentoring albo na infolinię.

Co dalej?

- Nagranie i slajdy: mms.klaster.org.pl/materialy
- Następne webinarium: wtorek 22 września, pierwsza pomoc
- Asystent AI: przycisk na każdej stronie konkursu
- Mentoring indywidualny: zapytaj na infolinii albo mailem
- Infolinia 539 644 192, pon-pt 10:00 do 16:00

PROWADZĄCY Przypomnij, że Poradnik MSWiA jest do pobrania na stronie konkursu, w dokumentach naboru.

Nabór trwa do 6 października

WNIOSEK mms.klaster.org.pl/wniosek
NABÓR DO 6 października 2026, godz. 23:59
INFOLINIA 539 644 192, pon-pt 10:00 do 16:00
MAIL mms@klaster.org.pl

PROWADZĄCY Przypomnij kolejne webinaria: jutro pierwsza pomoc i AED, w środę bezpieczeństwo cyfrowe.